

IR-RABA' SENA IL-ĠEOGRAFIJA (Ġenerali) IL-HIN: Siegha u Nofs

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

Din hija lista ta' kliem ġeografiku użat f'din il-karta tal-eżami u t-tifsira tiegħu bl-Ingliż.

<i>Id-densità tal-popolazzjoni</i>	<i>Population density</i>
<i>It-tagħwir tal-blat folja folja</i>	<i>Onion skin weathering</i>
<i>It-tagħwir tal-blat b'mod kimiku</i>	<i>Chemical weathering</i>
<i>It-tagħwir tal-blat b'mod bijoloġiku</i>	<i>Biological weathering</i>
<i>It-tagħwir tal-blat bil-ġlata</i>	<i>Freeze thaw weathering</i>
<i>Għajn ix-xmara</i>	<i>River source</i>
<i>Fomm ix-xmara</i>	<i>River mouth</i>
<i>Is-sodda tax-xmara</i>	<i>River bed</i>
<i>Xatt ix-xmara</i>	<i>River banks</i>
<i>Kaskata</i>	<i>Waterfall</i>
<i>Meandra</i>	<i>Meander</i>
<i>Materja Prima</i>	<i>Raw materials</i>
<i>Enerġija rinnovabbli</i>	<i>Renewable energy</i>
<i>Enerġija idroelettrika</i>	<i>Hydro-electrical Power</i>

Wieġeb il-mistoqsijiet kollha.

- (a) Semmi l-ibhra mmarkati bl-ittri **A** u **B** fuq il-mappa tad-dinja f'paġna 6.
 Aghzel minn: **il-Baħar tat-Tramuntana, il-Baħar tal-Arabja, il-Baħar Koral, il-Baħar Aral, il-Baħar Mediterran.**

(2)

- (b) Il-pajjiżi t'hawn taħt għandhom il-kosta tagħhom tmiss jew mal-Baħar tat-Tramuntana jew mal-Baħar Mediterran. Poġġi dawk il-pajjiżi li għandhom il-kosta tagħhom tmiss mal-Baħar tat-Tramuntana fl-ewwel kolonna u dawk li jmissu mal-Baħar Mediterran fit-tieni kolonna.

Malta, Il-Greċja, Id-Danimarka, L-Olanda, L-Italja, L-Ingilterra

<i>Il-Baħar tat-Tramuntana</i>	<i>Il-Baħar Mediterran</i>

(3)

- (c) Semmi **erba**’ modi kif il-Baħar tat-Tramuntana qed jitniġġes.

(4)

- (d) Aqta’ sinjal taħt id-deżert immarkat bl-ittra **C** fuq il-mappa tad-dinja f’pagna 5.
Aghzel minn: **id-Deżert tan-Namib, id-Deżert Awstraljan, id-Deżert tas-Sahara, id-Deżert tal-Arabja.**

(2)

- (e) Aqta’ sinjal taħt il-fatturi li jaffettwaw id-densità tal-popolazzjoni fid-deżert immarkat bl-ittra **C** fuq il-mappa.

Hafna shana	Hamrija fertili	Nixfa kbira
Provista tajba tal-ilma	Mezzi tajba ta’ komunikazzjoni	
Hamrija fqira		

(3)

- (f) Agħti l-isem tal-pajjiż immarkat bl-ittra **D** fuq il-mappa tad-dinja.
Aghzel minn dawn: **L-Indja, Iċ-Ċina, Il-Bangladexx, L-Awstralja.**

(2)

- (g) Il-pajjiż **D** għandu densità ta’ popolazzjoni għolja. X’nifhmu meta ngħidu **densità ta’ popolazzjoni għolja**?

(2)

- (h) Il-pajjiżi mmarkati bl-ittri **E, F u G** jipproduċu hafna żejt. Semmihom.
Aghzel minn: **Il-Libja, Il-Kanada, L-Eġittu, L-Istati Uniti (L-Alaska), Il-Messiku, L-Indoneżja, Il-Ġamajka, u L-Awstralja.**

E	
F	
G	

(3)

- (i) Għalfejn tahseb li t-thaffir għaż-żejt fil-pajjiż immarkat bl-ittra **G** huwa diffiċli? Ittikkja (✓) it-tajba.

It-thaffir huwa diffiċli peress li hemm hafna foresti tropikali.	
It-thaffir huwa diffiċli peress li ż-żejt jinsab qrib hafna ta' fejn joqogħdu n-nies.	
It-thaffir għaż-żejt hu diffiċli peress li l-art hija kollha miksija bis-silġ.	
It-thaffir għaż-żejt huwa diffiċli peress li t-temperaturi jkunu għoljin hafna matul il-jum.	

(2)

- (j) Għalfejn tahseb li t-thaffir għaż-żejt fil-pajjiż immarkat bl-ittra **F** huwa diffiċli hafna? Ittikkja (✓) it-tajba.

It-thaffir huwa diffiċli peress li hemm hafna foresti tropikali.	
It-thaffir huwa diffiċli peress li ż-żejt jinsab qrib hafna ta' fejn joqogħdu n-nies.	
It-thaffir għaż-żejt hu diffiċli peress li l-art hija kollha miksija bis-silġ.	
It-thaffir għaż-żejt huwa diffiċli peress li t-temperaturi jkunu għoljin hafna matul il-jum.	

(2)

- (k) Spjega **żewġ** metodi differenti kif iż-żejt jista' jigi ttrasportat minn pajjiż għal ieħor.

(2)

- (l) X'tissejjah l-istruttura li qed naraw fl-istampa t'hawn taht?

(1)

(m) Għalfejn jintużaw dawn l-istrutturi?

(2)

(n) Agħti **zewġ** modi li juru kif strutturi kbar bħal dawk li qed naraw fl-istampa hawn fuq jistgħu jikkawżaw ħsarat ambjentali speċjalment wara xi splużjoni.

(2)

(o) Semmi l-bliet immarkati bl-ittri **E, F u G** fuq il-mappa f'paġna 5. Aghżel minn dawn: **Addis Ababa, Seoul, Madras, Il-Belt tal-Messiku, São Paulo.**

H	
I	
J	

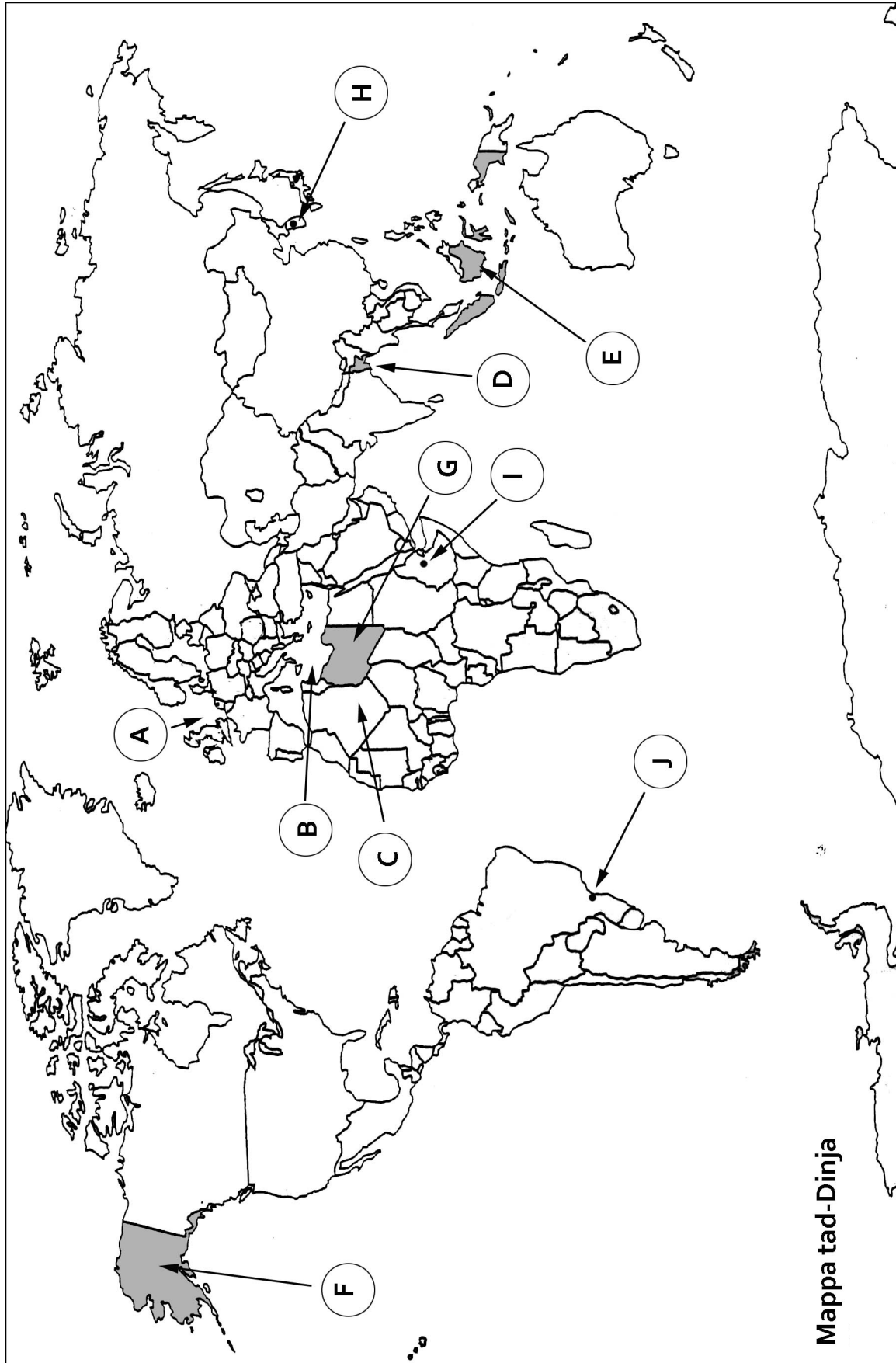
(3)

(p) Liema waħda mill-bliet imsemmija fil-lista f'mistoqsija (o) tinsab fl-Amerika t'Isfel?

(1)

(q) Spjega għaliex fil-bliet bħal dawk imsemmija f'mistoqsija (o), il-popolazzjoni qed tiżdied b'rata mgħaġġla ħafna.

(4)

Mappa tad-Dinja

2. (a) Kompli dawn is-sentenzi dwar it-tagħwir tal-blat billi tuża dawn il-kelmiet:

jickien, jespandi, kesha, basla, fid-deżert, l-gheruq, aċidu, statwi, il-pjanti, ilma

It-tagħwir tal-blat folja folja huwa komuni hafna _____ fejn il-blat jiġi espost b'mod regolari għal shana u _____ kbira. Hekk kif il-blat jishon, dan _____ filwaqt li _____ hekk kif jiksaħ. Meta dan isehh ta' spiss, il-qoxra ta' barra tal-blat tibda titqaxxar bhall-qoxra ta' _____.

It-tagħwir tal-blat b'mod kimiku jsehh kawża tal-_____ li jkun fih ammont ta' _____. Minhabba f'hekk hafna _____ tal-gebel jibdew ifarfru jew jittieklu.

It-tagħwir tal-blat b'mod bijoloġiku jsehh kawża tal-attività tal-hlejjaq u _____. Hekk kif iż-żrieragħ jikbru fix-xquq tal-blat _____ ta' dawn il-pjanti, iwessgħu dawn ix-xquq sakemm il-blat jixxaqqaq u jitkisser. (10)

- (ii) Permezz ta' tpingijiet illejbiljati sewwa, spjega kif isehh **it-tagħwir tal-blat bil-ġlata**.

(6)

3. Hares sewwa lejn l-istampa ta' hawn taht. Din turi l-ilma miexi mal-korsa tax-xmar.

- (a) Semmi **erba'** modi kif ix-xmajjar jistghu jkunu ta' użu għall-bniedem.

(4)

- (b) Spjega kif ix-xmara li tidher fl-istampa tista' tiekoll u għorr il-materjal fi triqitha 'l isfel.

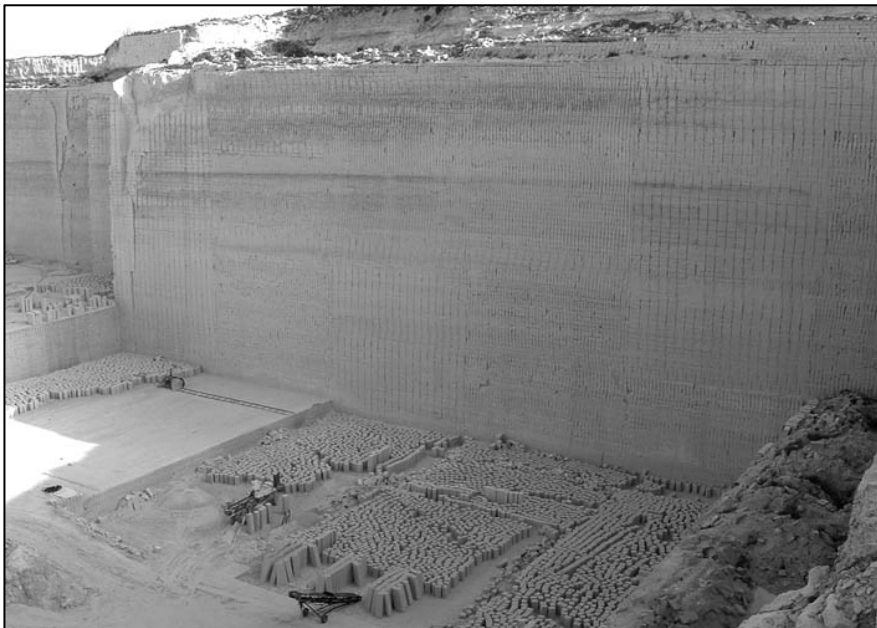
(4)

- (c) Agħti t-terminu ġeografiku li jispjega sewwa dawn il-karatteristiċi tax-xmara u jindika minn fejn tghaddi. Aghżel minn dawn: **ghajn ix-xmara, fomm ix-xmara, wied ix-xmara, ta' V, wied f'ghamla ta' U, is-sodda tax-xmara, xatt ix-xmara, kaskata, meandra**

Fejn tibda x-xmara.	
L-ghamla tal-wied fil-bidu tax-xmara.	
Il-qiegh tax-xmara.	
Il-ġnub tal-kanal tax-xmara.	

(4)

4. Hares sewwa lejn ir-ritratti t'hawn taht.

(a) X'tissejjah il-materja prima li qed tinqata' mill-barriera?

(b) Ma' liema settur tal-ekonomija jagħmel dan ix-xogħol? Aghzel minn **settur Primarju, Sekondarju jew Terzjarju.**

(2)

(c) Għalfejn din l-industrija hi meħtiega għall-ekonomija Maltija?

(2)

(d) Agħti **żewġ** modi kif din il-barriera tista' tohloq impatti negattivi fuq l-ambjent u n-nies li joqogħdu fil-qrib.

(4)

5. (a) X'nifhmu meta ngħidu **sors ta' enerġija rinnovabbli**?

(2)

(b) Semmi żewġ sorsi ta' enerġija rinnovabbli li nistgħu nużaw hawn Malta.

(2)

- (c) X'inhi **enerġija idroelettrika** u għaliex ma nistghux nużaw dan is-sors ta' enerġija f'Malta?

(4)

- (d) Għalfejn taħseb li l-gvern f'pajjiżna qed iħajjar lin-nies jużaw enerġija rinnovabbli.

(4)

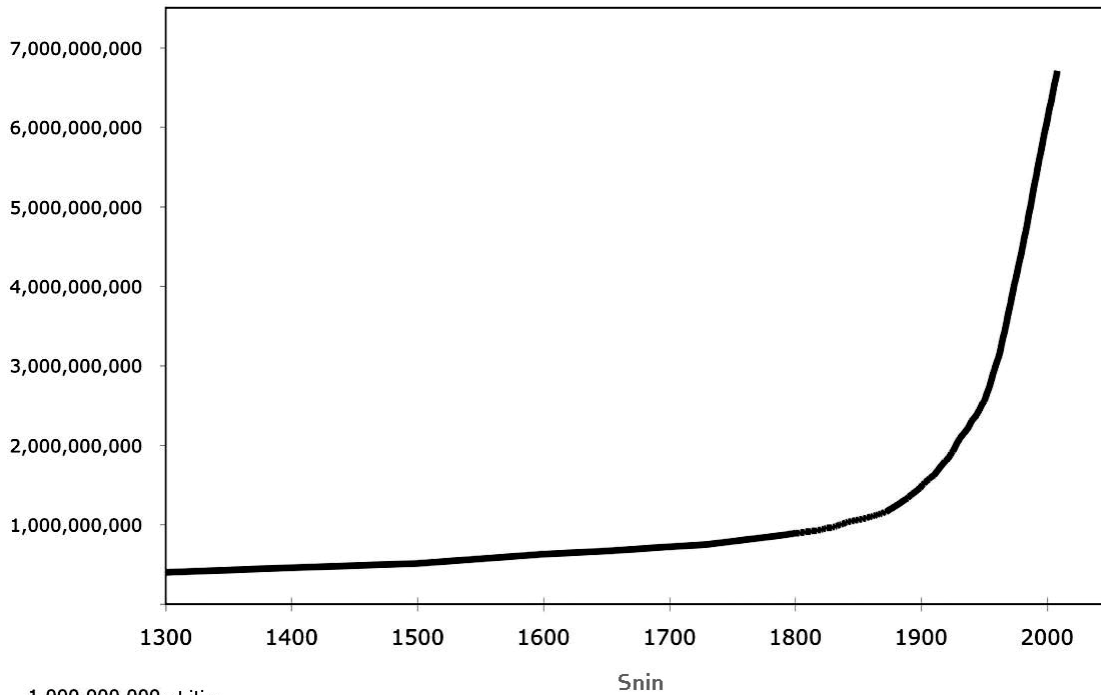
6. Hares sewwa lejn il-graff f'pagna 11 bl-isem **Il-Popolazzjoni tad-Dinja** li turi biċ-ċar kif inbidlet il-popolazzjoni dinjija matul is-snin. (1,000,000,000 = biljun)

- (a) Aghmel sing taht il-kelma t-tajba miktuba fil-parentesi.

- (i) Il-popolazzjoni tad-dinja qed (**tizzied, tonqos, tibqa' l-istess**).
- (ii) Kien hemm anqas minn 1,000,000,000 ruh fis-sena (**2000, 1994, 1500**).
- (iii) F'dawn l-aħhar snin il-popolazzjoni tad-dinja kibret b'rata (**kajmana, mghagġla, medja**).
- (iv) Fl-1850 kien hawn jghixu (**biljun, 3 biljun, 6 biljun**) ruh fid-dinja; illum hawn aktar minn (**6, 8, 9**) biljuni.

(5)

Il-Popolazzjoni tad-Dinja

(b) Ittikkja (✓) dawn is-sentenzi skont jekk humiex veru jew falz.

		Veru	Falz
i.	Fil-pajjiżi li qed jiżviluppaw il-popolazzjoni qed tikber b'rata mgħaġġla ħafna.		
ii.	Ir-rata tal-imwiet turi n-numru ta' nies li jmutu kull sena.		
iii.	Il-popolazzjoni ta' pajjiż tikber jekk ir-rata tat-twelid tkun daqs dik tal-imwiet.		
iv.	Il-popolazzjoni tikber jekk ir-rata tal-imwiet hija akbar minn dik tat-twelid.		
v.	F'pajjiżi żviluppati l-popolazzjoni qed tikber b'rata baxxa ħafna.		

(5)

(c) Hawn taht ikteb mill-ġdid u sewwi l-iżbalji li kellhom xi sentenzi fit-taħriġ 6(b).

(2)